

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Bent u een ouder bij het altaar?

Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heiligde en des morgens vroeg opstond, en brandofferen offerde naar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen. (Job 1:5)

In de Bijbel lezen we, hoe Jobs kinderen van tijd tot tijd feestmaaltijden hielden, en elkaar bij die gelegenheid uitnodigden. Nee, we moeten daarbij niet denken aan feesten waarbij Jobs kinderen zich te buiten gingen aan veel te veel eten en drinken en andere uitpattingen. Als dát het geval was geweest, was de godvrezende Job wel heel anders met zijn kinderen omgegaan dan we straks zullen horen. We moeten denken aan gepaste feestvreugde.

En toch, als Jobs kinderen zo bijeen waren, was Job niet zonder zorg. Want Job wist wat er in een verdorven mensenhart huizen kan. Job wist ook, dat de zondigheid juist bij allerlei feestelijke gelegenheden geprikkeld kan worden. En het maakte hem bezorgd. Ook toen zijn kinderen allang het huis uit waren. Dáárom horen we hem vol zorg zeggen: *'Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hun hart gezegend'*. Die laatste uitdrukking wil zeggen: Misschien hebben ze God vaarwel gezegd. Afscheid van Hem genomen. Misschien zijn ze zo in het aardse en vergankelijke opgegaan, dat ze de Heere vergeten zijn. Dát is Jobs zorg.

Ouders, is dat ook onze zorg? Als onze kinderen nog thuis wonen? Maar niet minder wanneer onze kinderen het ouderlijk huis allang verlaten hebben? Zijn we wel eens bang voor de gevaren die de ziel van ons kind bedreigen? Klinkt het wel eens, als een noodkreet die opgezonden wordt naar de hemel: *'Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend'*? Of ontbreekt bij ons de bewogenheid? Kennen we geen worstelingen om de zielen van onze kinderen? Zwijgen we, wanneer ze de zondag ontheiligen? Sluiten we onze ogen voor wat onze kinderen op zaterdagavond of op vakantie doen – wat niet weet, wat niet deert? Dragen we geen zorg voor een verantwoorde schoolkeus voor onze kinderen – ze mogen zelf kiezen?

Job droeg zorg voor de zielen van de tien kinderen waarmee de Heere hem gezegend had! En tegen die achtergrond is het, dat we lezen: *'Het geschiedde dan als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond en hen heiligde'*. Als de feestmaaltijd voorbij was, stuurde Job een knecht naar zijn zonen en dochters met de boodschap dat hun vader hen verwachtte.

En wanneer ze dan gekomen waren, bracht Job voor hen allen een brandoffer. Maar voor dat gebeurde, vond eerst iets anders plaats. Eerst *'heiligde'* Job hen.

Dat betekent: Hij gaf zijn kinderen de opdracht om drie dingen te doen. Ze moesten zich op de heilige offerplechtigheid voorbereiden door zich uiterlijk te reinigen, onder andere door hun kleding te wassen. Heilige plichten vragen om een heilige voorbereiding. Dat geldt nu nog! Bovendien riep Job zijn kinderen op tot zelfonderzoek: wie waren ze tijdens de feestmaaltijd geweest tegenover de ander, maar bovenal tegenover de Heere? En tenslotte moesten ze hun zonden voor de Heere belijden in het gebed. Dat ligt allemaal opgesloten in die drie woordjes *'en heiligde hen'*.

Wanneer daarna de volgende ochtend aangebroken was, *'stond Job des morgens vroeg op en offerde brandoffers naar hun aller getal'*. Laten we proberen, het ons voor te stellen. Daar staat Job, met zijn oudste zoon. En als priester van het gezin geeft hij zijn zoon de opdracht om zijn handen te leggen op de kop van het offerdier. Terwijl Jobs zoon dat doet, belijdt hij zijn zonden tegenover de Heere en bidt hij om vergeving en verzoening. Dan neemt Job het mes en slacht het dier. Hij legt het op het altaar en steekt het aan. En hetzelfde doet Job ook voor al zijn andere kinderen.

Begrijpt u wat Job hier doet? Zo indringend mogelijk bepaalt hij zijn kinderen keer op keer bij hun zonden, die ze belijden moeten. Zo indringend mogelijk richt hij hun aandacht op Gods heiligheid, die voelbaar en zichtbaar is in de gloed van de hoog oplaaierende vlammen. Zo indringend mogelijk wijst hij hen op de enige weg waarin een zondaar vergeving zal kunnen ontvangen van zijn hemelhoge schuld. Mag ik het toespitsen op het Nieuwe Testament: Zo indringend mogelijk wijst hij hen op Christus, Wiens bloed alleen reinigt van alle zonde. En samen met zijn kinderen smeekt hij om Gods genade.

Tenslotte zegt onze tekst: *'Alzo deed Job al die dagen'*. Al die dagen. Totdat... zijn kinderen straks alle tien bedolven liggen onder het puin van een ingestort huis. O, wie zal beschrijven wat dat voor deze bewogen vader is geweest. Maar één ding heeft Job zichzelf nooit hoeven verwijten. Dat hij er met zijn kinderen niet over gesproken heeft. Dat hij zijn kinderen nooit gewaarschuwd heeft. Want Job zocht het heil voor de zielen van zijn kinderen. En wij? Vader, moeder: bent u een ouder bij het altaar?

A.J.T. Ruis

Pizzakoerier herdenkt

Daar stond 'ie: petje af, hoofd gebogen en de bezorgfiets naast zich. De Hoornse pizzakoerier Sem die zijn pizza's twee minuten koud liet worden tijdens de Nationale Dodenherdenking op 4 mei. Sindsdien staat hij symbool voor het herdenken. De reacties zijn lovend. 'Wat een ontroerende foto!' zo twitterde Annemieke. Ze krijgt bijval van Maarten: 'Wat een held! Als er een Nobelprijs voor respect was, dan zou hij die moeten krijgen!' Hopelijk hebben jullie ook op een of andere manier stilgestaan bij de doden die in de oorlogen zijn gevallen. Ik denk dat dit heel Bijbels is. Heel in het algemeen zien we dat de Bijbel ons respect wil bijbrengen voor de dood. Daar wordt de tijd voor genomen. Jozef deed dat ook.

Als je Genesis 50 leest dan zou je jezelf af kunnen vragen: waarom moet ik dat eigenlijk allemaal weten? Dat Jakob na zijn dood gebalsemd is, en dat ze hem zeventig dagen beweenden, en daarna in Kanaän nog eens zeven dagen? Waarom staat dat in de Bijbel? Nou, in ieder geval kun je ervan leren dat men toen ruimschoots de tijd nam om te rouwen. De rouwrituelen uit de Bijbel waren uitgebreid en veelomvattend.

En laten we dat juist in onze tijd maar als een voorbeeld meenemen. Want ik vrees dat we dit steeds meer gaan kwijtraken. In onze tijd waarin alles snel gaat, is er bijna ook geen tijd meer om te rouwen. Ik las van een heel extreem voorbeeld in Amerika, waar je zelfs een drive-in-condoleance hebt. Zoiets als een McDrive, maar dan om te condoleren. Mensen kunnen dan met de auto langs de opgebaarde overledene rijden en daarna weer verder gaan met hun jachtige leven. Ze hoeven niet eens meer uit te stappen. Bizar!

In ons land is dat gelukkig nog niet zo, maar wel denk ik dat je steeds minder tegenkomt wat Jozef deed: zijn vader beklagen en bewenen. Er heerst tegenwoordig steeds meer een stoïcijnse geest, waarin mensen heel bekoeld reageren op de dood. En er wordt soms geen traan meer gelaten.

Maar in de Bijbelse tijd was er ontzag vanwege de majesteit van de dood. Er werd ruim de tijd genomen om de doden te verzorgen en te begraven. Er was een periode van bewenen en rouwen. Vroeger zag je dat bij ons ook. Dan liep men een jaar in de rouw als iemand gestorven was.

Waar is die eerbied in onze tijd, bijvoorbeeld voor een rouwstoet? Gelukkig zijn er nog wel mensen die stil staan als de stoet voorbij komt, maar ik zie maar al te vaak dat jongeren en ouderen gewoon doorgaan waar ze mee bezig zijn. Sommigen kunnen het niet opbrengen om te wachten en ze halen de stoet aan alle kanten in. Jonge mensen, als er een rouwstoet voorbij komt, dan moet je niet doorgaan waar je mee bezig was. Dan moet je niet doorfietsen en net doen alsof er niets aan de hand is. De dood spreekt. Daar hebben we ontzag voor te hebben. En respect te tonen aan de nabestaanden. En de roepstem ook tot ons te laten doordringen. *Heden ik, morgen gij...*

Neem een voorbeeld aan die pizzakoerier op 4 mei. Hij liet de pizza's die hij moest bezorgen gerust twee minuten koud worden om zijn respect te betonen voor diegenen die in de Tweede Wereldoorlog en daarna voor volk en vaderland zijn gestorven.

Hebben jullie dat ook gedaan? Ben je weleens bij een herdenking geweest, misschien wel op de Grebbeberg in Rhenen of de Dam in Amsterdam? Het is goed om dat eens een keer te doen. En om elk jaar stil te zijn bij de Dodenherdenking. Zoveel jonge mensen, ook van jullie leeftijd, hebben hun leven in de oorlogen verloren. Zij hebben de prijs betaald voor de vrijheid waar wij in mogen leven.

Laten we de tijd nemen om te rouwen en een voorbeeld nemen aan Jozef. Niet dat wij precies die perioden moeten gaan overnemen van zeventig en zeven dagen, maar wel dat we niet zomaar weer overgaan tot de orde van de dag. Het mag best weken en maanden duren dat je op enige manier laat blijken dat je nog niet vergeten bent dat je opa is overleden, of dat je je moeder mist.

En als omstanders moeten we niet te snel denken dat iemand nu maar weer verder moet met zijn leven en niet moet blijven treuren. Memento Mori: denk eraan dat ook jij moet sterven!

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 50:10
En Jozef maakte zijn vader een rouw van zeven dagen.

De laatste tijd wordt door mij veel gedacht aan Paulus en de gemeenten. Hij kreeg geen vaste standplaats. Welk een rijk getuigenis sprak de Heere tot Ananias omtrent Saulus van Tarsen. Deze is Mij een uitverkoren vat om Mijn Naam te dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israëls (Hand. 9:15). Paulus werd een zendingsapostel met een bijzondere opdracht. Een opdracht waaraan hij zich niet onttrokken heeft. Wat hij meegemaakt heeft, kunnen we in zijn brieven lezen. Zeer weinig was hem vreemd zowel lichamelijk, geestelijk als ambtelijk. Maar wat triomfeerde steeds weer? Het krachtige woord van Jezus: Mijn genade is u genoeg. Want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht (2 Kor. 12:9). Wat Paulus ondervonden heeft kunnen we lezen in 2 Kor. 11. Het lijden om Christus' wil was hem niet vreemd. Het lijden om Christus' wil werd ook in zijn lastbrief geplaatst. Koning Jezus, de Zender van Zijn dienaren, had ook tegen Ananias gezegd: Ik zal hem tonen hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam. Hand. 8:16. Het lijden om Christus' wil is vandaag heel sterk. We lezen en horen er van. Ouderen en jongeren ondergaan het. Voorgangers gaat het niet voorbij. Maar de Heere bevestigt Zijn Woord. Ik ben met u, elke dag. Hoe is het nu met ons als ambtsdragers? Hebben we weet van het geestelijk lijden en strijden? Wat we lezen in de Catechismus zondag 52 vraag en antwoord 127, mag niet onbekend zijn. Die bede is van veel betekenis in het strijdperk van het leven. De driehoofdige vijand van buiten, met invloed van binnen, zit niet stil. Hij bezint zich erop hoe gewerkt moet worden en schade aangebracht moet worden aan het Koninkrijk van

Paulus en het lijden

God. Sluimert de vijand, dan werkt hij toch door op listige manieren. Het sluimeren heeft bijzonder betrekking op ons. De zogenaamde vriendelijkheid kan overkomen en voor ons betekenen: de invloed, de schade van de vijand valt mee. Ook doet de vijand ons geen hinder wanneer ons slotwoord is: Gods verkiezing is onberouwelijk. Het komt goed. De Kerk vergaat niet. Wat kan er geknipt worden als het gaat over het volmaakte gebed, het Onze Vader. Denk aan de laatste bede. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Elke voorganger, die om Christus' wil in het strijdperk staat, leert, ondervindt en verstaat wat beleden wordt door de knechten van Elisa. Ach, mijn heer, hoe zullen wij doen? 2 Kon. 6:15. Het gebed van Hizkia tijdens het beleg van Jeruzalem. Denk aan de hoogmoedige, sarcastische opmerkingen van Sanherib, 2 Koningen 19. Leert men een knecht van God kennen, dan komt men er achter welke kennis hij heeft van de drie- enige God, van zichzelf, maar ook van de satan. Paulus heeft 13 brieven geschreven. Rijk van inhoud. Van betekenis ook voor ons. De kennis van de drie- enige God kunnen we lezen. Uit de Godskennis vloeide zijn zelfkennis. Paulus zocht geen eigen roem en eer in de gemeenten. Paulus gelijkt op zijn Meester. Wordt het aan ons bemerkt dat wij op Jezus Christus gelijken? Althans dat dit onze begeerte, ons streven is? O Zoon, maak mij Uw beeld gelijk. In zijn brieven, in zijn onderwijs, gaat Paulus de satan niet voorbij. Paulus heeft kennis gemaakt met de satan. Zijn werken, zijn daden, zijn listen, zijn hem niet onbekend. Zelfs zijn gedachten weet hij. Ook die zijn hem bekend. 2 Kor. 2:11. Paulus doorziet de listen en streken van de satan. God de Heere liet Paulus doorzien wat satan is. Voor zichzelf, zijn werk en de gemeenten. Het doorzien van satans spreken kunnen we lezen in Handelingen 16:18. Over de sprekende slang in Genesis 3 is veel te doen geweest. Hoe is het nu waar Paulus op wijst (2 Kor. 11:3). Vrezen

evangeliedienaren voor de invloed van satan als de oude slang? Listig gaat de oude slang te werk. Satan heeft nu een staat van dienst. Vraagtekens stellen is hem niet vreemd. Hij zet een vraagteken achter Gods geboden. Een vraagteken achter Gods gericht. Satan spiegelt een toekomst voor die nu al begint, maar die lijnrecht in strijd is met het Woord van God. Satan verandert zich in een engel des lichts. 2 Kor. 11:14. Satan kan zich voordoen als een goede engel. Een persoon die ook Schriftwoorden gebruikt of er op wijst. Zelfs met klem: geloof het. Satan spreekt altijd in inspirerende, gelovende zin. Satan is zeer gevaarlijk. Is er bij ons het gebed tot God en het lezen van Gods Woord? Paulus heeft ook geleden onder wat hij bemerkte, zag en hoorde in de gemeente van Korinthe. De invloed van de satan was zo merkbaar. Men had aan eigen godsdienstig leven genoeg. Bij het onderwijs betreft Paulus zijn levensgang, zijn ondervinding. Niet uit zelfbeklag, maar met een pastoraal doel. Zo ook als hij zegt en schrijft: dagelijks overvalt mij de zorg van al de gemeenten. De zorg omtrent de geestelijke welstand. Zijn meelevendheid, zijn doen, zijn spreken, zijn handelen, is er elke dag. Hulp en raad vragen gebeurt dagelijks. Hoe kon Paulus alles verwerken? De Heere staat in voor Zijn werken: Wie alleen daarbij leeft, is geen goede herder. Laat staan leraar. Wie het mag en wil zijn is bezig bijzonder met het heil van allen die op weg zijn naar de rechterstoel van Christus. Zeker, de zorg, de bezorgdheid voor het dagelijkse leven is er ook. Want satan zit niet stil. Zijn invloed en doorwerking zijn merkbaar. Paulus was niet zonder lijden. Maar wel lijden om en voor Jezus' Naam. Met geloof, hoop en liefde en een zekere toekomst. Het met Hem lijden, leidt tot het verheerlijkt worden met Hem. Geen voorwaarde. Leven beneden met Hem zal overgaan in een eeuwig leven met Hem.

M.C. Tanis

Mijn zoon, geef Mij uw hart. Spreuken 23:26a

De Heere eist het hart. David had aan Salomo opgedragen de Heere te dienen met een volkomen hart. Letterlijk genomen is in onze tekst Salomo aan het woord. Maar geestelijk genomen spreekt hier God de vader door God de Zoon. De uiterlijke belijders worden aangesproken. Christus is met een uitwendige gedaante niet tevreden. Het gaat om het hart. Maar voornamelijk worden Gods kinderen aangesproken. Zij zijn kinderen naar Gods eeuwig voornemen, door wedergeboorte, door het geestelijk huwelijk met Christus. Hun is gegeven de aanneming tot kinderen, zij roepen 'Abba, Vader', zij zijn kinderen door het geloof en door hun gedrag als kinderen. Er staat 'Mijn' zoon. Zij zijn Gods eigendom. De Heere heeft hen van andere zondaren afgezonderd. Het woordje 'Mijn' spreekt ook van grote liefde, hartelijkheid en vriendschap. Het spoort aan tot gehoorzaamheid. Door het hart te eisen, eist de Heere vele zaken. Gods Woord en raad moeten ingang vinden in het hart. Het ziet op volkomen overgave aan de Heere. God eist het geweten op. De Heere eist oprechtheid en voorzichtigheid: oprecht als een duif en voorzichtig als een slang. De Heere eist liefde, aandacht en achting. De Heere eist aan Hem te denken: bedenk de dingen die boven zijn. De Heere eist ook trouw aan Hem, gehoorzaamheid en onderwerping. Het hart moet op de juiste manier aan de Heere gegeven worden. Het moet zonder uitstel gebeuren, geheel, steeds opnieuw, gewillig, met blijdschap, weloverwogen, voor altijd, voor eeuwig. Geef uw hart ook als het u het leven zou kosten. "Om lief of leed, om zuur of zoet, trek ik mijn hart niet terug, al moest ik er het leven bij in schieten." Geef uw hart overal en altijd. De duivel eist ook uw hart op. De satan is al tevreden met een half hart. Wie zijn hart aan de Heere geeft wil niet meer voor zichzelf leven. Gods kind heeft zijn hart aan de Heere gegeven en wil dat niet meer veranderen. Er mag een wandelen zijn met God. Wat de Heere eist is redelijk en billijk. Christus heeft het hart van Gods kinderen gekocht en verlost. Wie zijn hart weigert aan God te geven is geen kind, maar een bastaard, een kind van de duivel. De Heere ziet naar waarheid in het binnenste.

Toepassing. Hebt u tot op heden geweigerd uw hart aan God te geven? Dan bent u niet graag dicht bij God. U ziet niet graag dat anderen hun hart aan de Heere geven. U wilt het zelfs tegenhouden. U wilt vrij zijn en u geen wetten laten voorschrijven. U geeft uw hart aan de duivel en weigert het aan de Heere te geven. "Wie zijn hart geeft aan de zonde, aan de wijn, aan zijn lusten, aan een hoer, aan het goed van de wereld, zoals Achan en Achab in 1 Koningen 21:16."... "Een ander geeft zijn hart aan de mode, aan het gedrag en gewoonten van zijn omgeving." Het hart wordt gegeven aan goddelozen, zij zijn boezemvrienden. Wie alleen in nood zijn

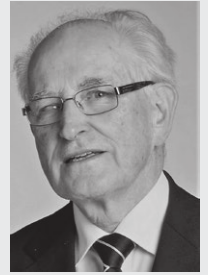
hart aan God geeft, geeft het niet echt aan God. Wie van plan is zijn hart aan God te geven en het blijft daarbij, doet het ook niet echt. Wie vertrouwt op eigengerechtigheid en een net leven, geeft zijn hart ook niet aan God. Onbekeerden zijn ongelukkig, want zij hebben hun hart aan de duivel gegeven. Zij hebben God niet lief. Als u tegen God bent, is God ook tegen u. Hoe komt het dat er zo weinigen zijn die hun hart aan de Heere geven? Omdat het geen algemene zaak is dit te doen. Gods kinderen zijn een gering en veracht gezelschap. Het brengt smaad, spot en hoon met zich mee. Wie heeft daar zin in? Velen willen zich niet afkeren van een zondig leven en van een zondig gezelschap. Wie heeft zijn hart wel aan de Heere gegeven? Bedenk dat het geven van het hart aan God niet zo gemakkelijk gaat. Er zijn vijanden van buiten en benauwdheden van binnen. "Hij herinnert het zich altijd. Waar, wanneer, hoe en met welke overtuigingen en uit welk beginsel het gebeurd is. Hij herinnert het plaatsje, het uurtje altijd waar hij zijn hart aan God heeft gegeven. Dat is in een kelder of in een keuken gebeurd. Dat staat in zijn herinnering. Deut. 26:17 en Joz. 24:15. Zij stellen er wel stenen bij op om daaraan te gedenken." Wie zijn hart aan God gegeven heeft, is daar blij over. Hij heeft er geen berouw van en zal er ook nooit berouw van krijgen. Het is een onberouwelijke keuze. Als er al sprake zou zijn van berouw, dan zou het berouw zijn over het feit dat het hart niet eerder aan God gegeven is. Wie zijn hart aan God heeft gegeven wil dat al zijn huisgenoten dat ook doen. Wie zijn hart aan God heeft gegeven heeft het meeste werk met zijn eigen hart, omdat dat hart zo zondig is. Als er een plicht wordt gedaan zonder dat het hart erin ligt, dan is hij daar bedroefd over. Het harteloos aangaan aan de tafel des Heeren brengt verdriet met zich mee. Wie zijn hart aan de Heere heeft gegeven legt het aan de Heere voor of het wel echt is. Aan het einde van de preek zegt Smijtegelt dat hij zijn plicht heeft gedaan door het hart voor de Heere op te eisen. Wat zal de Heere met het hart doen dat aan hem gegeven wordt? De Heere zal het bekeren. Het treurende hart zal de Heere vertroosten. Het zwakke hart zal Hij versterken. Het verdorven hart zal Hij zuiveren. De Heere zal uw hart bewaren en bewerken. Wilt u toch uw hart niet aan de Heere geven? Weigert u het? Geeft u uw hart toch aan een ander? "Het is goed, ik zal rein zijn van uw bloed. Wij hebben onze plicht gedaan. Wij hopen dat God uw hart zo zal bewerken dat u het voor uzelf niet langer zult kunnen houden, maar dat u het aan God zult geven, eens en voor eeuwig. Amen, ja amen."

A. van Heteren

GOD EN IK

Alain Verheij schreef een boek onder de hierboven geschreven titel. De titel is opzienbarend en prikkelend. Geschreven vanuit een moderne invalshoek, is het toch ook voor ons leerzaam over dit boek na te denken.

Ik hoorde hierover iets in een radio-uitzending, toen ik terugreed op Hemelvaartsdag vanuit Ulrum. Ik had al wat gemijmerd over de stand van zaken in kerkelijk Nederland. Al op de heenrit kwam ik eerst langs de kerk in Ulrum, waar ooit Hendrik de Cock voor grote scharen preekte. Even verderop de mooie grote Gereformeerde Kerk, waar ik lang geleden de intrede van Ds. Sterk had meegemaakt. In beide kerken geen dienst. Vanwege geringe interesse krijgen de enkelingen die nog iets zoeken, het advies naar een naburig dorp te gaan.... Ik dacht: zou een bakker dat nu ook zeggen tegen zijn klanten? Vandaag gesloten en gaat u maar naar de concurrent.

Gelukkig hebben we dan nog onze gemeente in die plaats. Een kleine worstelende gemeente, waar ook geen grote schare aanwezig was. Je bent teleurgesteld, maar ik weet dat dit je niet mag afschrikken. Ik heb mogen ervaren dat het Woord, juist ook het Woord van de Hemelvaart, veel stof tot bezinning geeft.

En toen hoorde ik daarna dus die uitzending over dat boek met die titel. De schrijver werd aangesproken op zijn uitgave. Het trof mij omdat hij het op een manier deed die bij mij enige herkenning opriep. Hij was afkomstig uit een kerkelijk gezin, was uiteindelijk terecht gekomen in een NGK, maar was ook daar weer weg. Hij was gehuwd maar ook dat was op een mislukking uitgelopen. Hij was dit alles gaan beleven als een betreurenswaardige zaak. Een leerling uit een klas bleek nog nooit de naam van Jezus gehoord te hebben. Pijnlijke voorbeelden. Zo was er meer. Hij deed daarom echt een poging om een goed woord te zeggen voor het geloof in God. Hem werd gevraagd naar de zondvloed en de vraag was uiting van ongeloof over die vreselijke ramp in de dagen van Noach. Maar hij ging daarin niet mee. Hij gaf aan dat het oordeel van God een realiteit was en dat dit nodig was om weer te kunnen geloven in een God Die daarna toch weer uitzicht opent. Een rechte visie: Gods oordelen mogen niet ontkend worden of schamperend besproken worden, maar deze moeten leiden tot het besef dat er steeds weer hoop is bij de Heere. Daarin was wel een gebrekkige voorstelling, want deze oordelen moeten naar ons toe toch ook leiden tot bekering.

Er was nog iemand in de uitzending die een soortgelijke ervaring had opgedaan. Lang geleden als kind met zijn ouders uit de kerk gegaan, totdat hij merkte toen hij zijn kinderen moest opvoeden, dat hij feitelijk geen referentiekader meer had voor die opvoeding. De moraal was weggevallen toen de Bijbel dicht ging.

Men gaf aan dat de generatie van hen die zich beschadigd voelden door de kerk, aan het uitsterven was. Er komen nu weer jongeren die meer objectief tegenover kerk en geloof staan. Deze groep zou weer enige eerlijke belangstel-

ling krijgen voor het geloof der vaderen. Al eerder had ik signalen opgevangen die aangaven: "het geloof mag weer". Excuus voor de verwarrende aanduidingen in dit artikel. Er komt dan weer belangstelling voor de Bijbel. Ik vraag mij af of dit zo is, maar deze signalen waren duidelijk. We kunnen daar zeker geen verwachting door koesteren, want het is hetzelfde als het zoeken door archeologen naar een verdwaalde scherf van een oude vaas in de grond. Hier hebben de Batavieren geleefd. Zo, op die manier.

Maar bij de beide sprekers was dat toch zo niet het geval. En er ligt enige grond om deze mogelijkheid te onderzoeken. Als Wilders pleit voor de Joods-Christelijke waarden, kan dat daar ook iets mee te maken hebben, evenals het feit dat Pechtold c.s. contra-argumenten leveren.

Nu had ik zelf ook juist een bepaalde ervaring opgedaan bij het bestuderen van de Bijbel. Dat gebeurde toen ik Ezechiël 43 las. Bij mij leeft en leefde de gedachte dat deze profeet met eigen ogen had gezien dat de heerlijkheid des Heeren uit de tempel vertrokken was. Dat moet ook zeer aangrijpend en dramatisch geweest zijn. In hoofdstuk 43 las ik echter als een nieuw ontdekte gedachte dat de profeet ook mocht zien dat die heerlijkheid des Heeren weer terugkeerde, na de ballingschap. Ezechiël laat in de hoofdstukken 40-43 zien dat de tempel werd herbouwd. En als de tempel er dan weer staat als een boodschapper van Gods trouw, komt de Heere Zelf weer terug. U kunt in dat hoofdstuk lezen hoe precies de maten en vormen van die tempel worden beschreven en ook dat deze gegevens tot in details moeten worden in acht genomen. Er staat dan tweemaal in vers 12: Dit is de wet van het huis. Gods kerk heeft blijkbaar ook behoefte aan een wet, aan vaste vormen en ordinantiën.

Dat geeft je dan weer moed. Het zou toch kunnen dat de Heere nog terugkeert in ons land? En bovendien, we kunnen niet absoluut zeggen dat de Heere er niet meer is. Reden tot hoop dus.

Maar de Heere zegt nog iets. Hij spreekt over de oorzaak van het verval eertijds. Men stelde "hun dorpel aan Mijn dorpel". Toen ontstond "burenoverlast", in het huis van God. De wereld kwam binnen. Kerk en wereld leefden immers vlak bij elkaar, vreedzaam en genoeglijk. Er was maar een "dunne wand" tussen beiden. Het bedenken hieraan verwekte later schaamte bij het volk. Dat toch nooit meer. Wij zijn erg bezig met de wereld. Dat moet ook. We moeten vanuit de kerk de wereld ingaan. Maar in Ezechiëls dagen was het anders: de wereld kwam de kerk in. We zullen toch niet zo druk zijn met de wereld omdat we ons zo verwant met haar voelen? Dat zou ook kunnen?

Laten we ons daarom biddend bezig houden met "de wet van het huis".

Het geweten (3)

“... al is het dat mij mijn consciëntie mij aanklaagt”

Over de plaats van het geweten in de opvoeding en de bekering

Vorige keer zijn we geëindigd met de conclusie dat de Schrift ons leert, dat alle mensen bij hun geboorte een geweten hebben meegekregen.

Ook wordt in Gods Woord de taak of functie van het geweten aangegeven: *getuigen*. Wie ingaat tegen de in de mens aanwezige kennis van de norm, krijgt te maken met het verschijnsel van het spréken van het geweten. Wie de norm overtreedt, wordt door zijn eigen geweten aangeklaagd. We krijgen lást van ons geweten! Het mede-weten functioneert. Ik weet *met* mijzelf, dat ik schuldig sta aan een overtreding van de mij bekende norm. Het gaat dan over een zeker zelfbewustzijn; iets wat je weet, waar je jezelf van bewust bent. Iets wat je jezelf herinnert.

Dieren hebben geen geweten. Je kunt ze wel africhten. Ze hebben ook wel een soort instinct waardoor ze bepaalde dingen wel doen en andere dingen niet doen. Ze ontvluchten het gevaar en zijn misschien zelfs bang voor straf, denk bijvoorbeeld aan een hond. Toch spreken we bij een dier niet van een geweten.

Het onderscheid tussen mens en dier heeft het ook te maken met het beeld van God. Dat wij een geweten hebt, komt omdat we naar het beeld van God geschapen zijn. De Heere heeft ons gemaakt, en niet wij onszelf. Hij heeft in ons hart het bewustzijn gelegd. Het bewustzijn dat God er is. Het bewustzijn wat ieder mens ten diepste heeft: dat hij niet voor niets op deze wereld is, dat hij ergens vandaan komt en ergens heen gaat, zoals de Prediker zegt en ik zeg het in eigen woorden: ‘Al gaat de zon op en al gaat hij onder, en al lijkt alles een doelloze cirkel, God heeft de eeuw in je hart gelegd. En ik weet dat alles wat God doen zal, in der eeuwigheid zijn zal.’

Nu, dat bewust zijn van God en het bewust zijn van goed en kwaad, van recht en onrecht, van zonde en schuld, heeft te maken met het beeld van God. God heeft dit in ons gelegd. Bij Adam en Eva, bij u en bij mij.

Er is ook een andere kant aan het geweten, een **schaduwkant** zou je kunnen zeggen. We hadden het net over kennis van goed en van kwaad. Hadden Adam en Eva een geweten? Ja, ze waren naar het beeld van God geschapen en ze wisten van het goede, namelijk: de wil van God te doen.

Maar hun geweten was toch anders dan dat van ons nu. Zij wisten namelijk niet wat kwaad was. Bij hen functioneerde het geweten niet als een beschuldigend, veroordelend geweten. Zij waren in de diepste zin ‘onnozel’, zonder kennis van het kwade.

Eva's geweten begon haar te waarschuwen toen ze van de vrucht nam. Toen ze de eerste zondige overweging maakte, protesteerde haar geweten uit alle macht! Toen ze de vrucht aan Adam gaf, protesteerde zijn geweten ook.

Door de ontzettende werkelijkheid van de zondeval begon het geweten van de eerste mensen te spreken in aanklagen-de zin: “Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar dat zij naakt waren” (Gen. 3:7). Adam en Eva wéten en erkénnen dat zij kwaad hebben gedaan. Daarom vluchten zij weg van God in het dichte geboomte van de hof van Eden. Zij zijn niet, die zij behoren te zijn! Dat is het innerlijke getuigenis van hun geweten

Samenvattend mogen we zeggen, dat het geweten alles te maken heeft met het geschapen zijn naar het beeld van God en het gaat om de zondekennis, kennis van goed en kwaad. Het geweten is een ingeschapen vermogen of functie van de mens. Deze functie dwingt ons onszelf rekenschap te

geven van onze daden en dat naar de normen, die wij als gezaghebbend hebben leren erkennen. De Schrift kent geen autonoom geweten, waarop wij ons kunnen beroepen om ons gedrag te rechtvaardigen. Het geweten zelf draagt geen normen aan voor de beoordeling van ons denken en streven, handelen en gevoelen. Het kan zelfs fundamenteel dwalen. Het geweten functioneert dan ook niet bij ieder mens op gelijke wijze. Het moet worden geheiligd en gereinigd door de wedergeboorte! Laten we dat laatste altijd vasthouden

Nu wil ik graag nog een paar dingen opmerken over de *inhoud* van het geweten.

Het geweten van ieder mens erkent, dat er sprake is van goed en kwaad. Doch *wat* goed en kwaad is, wordt *niet* bepaald door het geweten zelf. De eerste kennis van de norm ontvangt de gevallen mens uit de ingeschapen kennis van God en Zijn Wet. Die kennis wordt zeer verhelderd en toegespitst, als hij door middel van het Woord met de geopenbaarde Wet des Heeren in aanraking komt.

Elk mens draagt immers nog een vaag en verduisterd bewustzijn van het bestaan van God in zich om. Hij beschikt om een woord van Calvijn te gebruiken uit zijn commentaar op de Romeinenbrief te gebruiken nog slechts over “*enige vonken der rechtvaardigheid*”. Art. 14 van de N.G.B. spreekt over “*kleine overblijfselen*” van de gaven, die God de naar Zijn beeld geschapen mens had verleend. Die restanten ontnemen de mens enerzijds elk excuus. Anderzijds is het onmogelijk om daar door God tot zaligheid te kennen. Al het licht dat in ons is, is in duisternis veranderd (Joh. 1:5, art. 14 N.G.B.). Geliefde lezer is dat u al eens tot schuld geworden?

A.A. Egas

Lessen uit 1 Thessalonicensen (5)

Afzender en adres

Paulus en Silvánus en Timótheüs aan de gemeente der Thessalonicenzen, welke is in God den Vader en den Heere Jezus Christus: Geda zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus. (1 Thessalonicensen 1: 1)

Een brief

Na het overhaaste vertrek uit Thessalonica zijn Paulus en Silas eerst naar Beréa gegaan (Handelingen 17: 10-12). Vandaar is Paulus naar Athene gereisd (Handelingen 17: 13-15). Na enige tijd voegen Silas en Timotheüs zich daar bij hem. Paulus is intussen echter vol zorg over de gemeente in Thessalonica. Hij stuurt Timotheüs terug naar deze gemeente (1 Thessalonicensen 3: 1-3). Zelf trekt hij verder naar Korinthe. En als na enige tijd Silas en Timotheüs in Korinthe aankomen, besluit de apostel een brief te schrijven aan de Thessalonicensen. Het is de brief die we vers voor vers met elkaar willen gaan lezen in deze rubriek.

Het was in de oudheid de gewoonte om een brief volgens vaststaande regels te beginnen. Eerst vermeldde je de afzender, daarna de geadresseerde(n), in de derde plaats schreef je een groet en tenslotte een dankzegging. Dat patroon zien we in de brieven van Paulus bijna altijd terugkeren. Ook in de Thessalonicensenbrief. Tegelijk geeft Paulus aan deze algemeen verbreide gewoonte een christelijke inhoud. Hoe dat gebeurt, zullen we nu gaan zien.

Afzender

Paulus begint met de afzender van de brief te vermelden. Dat was in die tijd gebruikelijk, zodat als iemand een opgeord document ontving, hij in één oogopslag kon zien van wie het schrijven was.

Het eerste dat opvalt aan de afzender, is dat Paulus zichzelf niet uitvoerig introduceert. Hij duidt zichzelf niet aan als apostel of iets dergelijks, maar noemt alleen zijn eigen naam. Fergusson zegt hierover: 'Een dienaar van Christus moet niet altijd of gewoonlijk zijn waardigheid als en gezag als dienaar ... bena-

drukken, behalve wanneer het duidelijk is, dat zoiets bijdraagt aan de voortgang van het werk van zijn Meester'. Een les in ootmoed dus.

Het tweede opvallende is dat Paulus nog twee namen noemt: die van Silas en Timotheüs. Waarom juist deze twee? Het eerste antwoord is dat juist deze twee mannen betrokken zijn geweest bij de stichting van de gemeente in Thessalonica; het zijn mannen van het eerste uur. Bovendien zijn ze op het moment dat Paulus zijn brief geschreven heeft, ook aanwezig geweest in Korinthe. Ze betuigen als het ware hun instemming met Paulus' woorden.

Intussen ligt er volgens James Fergusson een belangrijke les in de drie namen waarmee de Thessalonicensenbrief begint. Drie mannen die eerder betrokken zijn geweest bij het ontstaan van de gemeente, blijken ook na hun vertrek biddend betrokken te zijn op de zaak van Gods Koninkrijk in Thessalonica. Ze bidden, leven mee en onderhouden briefcontact. De vraag is: Kennen wij – zeker als we in de ambtelijke dienst werkzaam zijn – ook iets van deze betrokkenheid?

Adres

Vervolgens vraagt de manier waarop Paulus de gemeente van Thessalonica aanduidt, onze aandacht. Laten we bedenken dat de apostel alle reden had om bezorgd te zijn over de Thessalonicensen. Hij had hen achtergelaten in een situatie van onzekerheid en vervolging. De gelovigen in deze stad waren nog maar enkele maanden geleden tot bekering gekomen. Hun kennis was nog maar erg beperkt. Voor zover ze uit heidense kringen kwamen (vergelijk vers 9), waren ze de heidense leefpatronen nog maar kort te tijd ontwend.

Tegen die achtergrond klinkt de aanduiding van de gemeente van Thessalonica als een geloofsbelijdenis. Paulus zegt namelijk over 'de gemeente der Thessalonicenzen', dat zij 'is in God den Vader en den Heere Jezus Christus'.

Zoals altijd hebben we te bedenken, dat Paulus de gemeente naar haar wezen aanspreekt. Naar haar wezen is de gemeente een gemeente van ware gelovigen. Dat betekent niet dat er geen kaf onder het koren schuilgaat. Er zijn ook ongelovigen en schijn gelovigen in de gemeente. Daar houdt de Bijbel steeds weer rekening mee.

Daar zullen wij ook rekening mee moeten houden. Er zijn bekeerden, onbekeerden en schijnbekeerden in de kerk. En voor hen allen geldt dat ze zich ook nog weer in zulke heel verschillende situaties bevinden. De prediking moet daarom onderscheid maken. Bovendien moet ze proberen zondaren te ontdekken en te ontmaskeren. Want niets is zo liefdeloos als een prediking waarin iedereen die belijdenis heeft gedaan, maar wordt behandeld als een waar gelovige. Soms wordt dat met een misplaatst beroep op het 'oordeel der liefde' wel verdeeld. Dat is gevaarlijk, want dan wordt er enerzijds iets waars geschreven, namelijk dat het 'oordeel der liefde' moet worden gehanteerd. Maar anderzijds wordt dat verkeerd toegepast. We zullen toch allen wel aanvoelen, dat het nooit de bedoeling van het 'oordeel der liefde' kan zijn om de dwaze maagden in slaap te laten en de dwaze bouwver rustig te laten zitten op zandgrond. Wij kennen de harten niet. Maar juist daarom moet er in de prediking gesepareerd en gewaarschuwd worden.

Terug naar Paulus' woorden. Als hij de gemeente van Thessalonica aanduidt als 'in God den Vader en de Heere Jezus Christus', gaat hij dus aan deze realiteit niet voorbij. Wel spreekt hij de gemeente hier aan naar haar wezen. Of zoals Fergusson het zegt: De band met God en Christus is 'uitwendig in alle zichtbare leden van de kerk', maar daarnaast 'inwendig in ware gelovigen'. Een volgende keer meer daarover.

Toch gegeten

Het is een vraag die steeds weer op de catechisatie en de jeugdvereniging terug komt. Een vraag die ook bij ouderen om een antwoord roept. Ik citeer de vraag: de mens mocht niet eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. God wist toch dat hij het wel doen zou? En hoe kan de mens toch ongehoorzaam zijn als hij volmaakt is geschapen?

Wat we bij het denken over deze dingen niet moeten doen is redeneren vanuit God, de Schepper. We zijn maar kleine mensen hoor en na de val erover praten en redeneren brengt ons, gezien ons verduisterde verstand, niet verder. We moeten in ons denken uitgaan van alles wat God ons openbaart en laat weten. En als het dan over de schepping en de val gaat moeten we slechts concluderen dat God de mens goed en naar Zijn Beeld heeft geschapen, maar dat de mens, opgehitst door de duivel, zijn positie onder God niet wilde erkennen en het gebod van God heeft overtreden. En ja, Adam en Eva waren volmaakt, zondeloos uit Gods hand voortgekomen. Maar dat hield blijkbaar niet in dat zij niet konden vallen. Anders had God ze niet hoeven waarschuwen immers? Laten we langs deze lijnen denken. In de geschiedenis van de zondeval laat God zien waar de oorzaak van alle ellende ligt. Bij de mens. Had God de val niet kunnen verhouden? Natuurlijk, maar dat is iets wat geen enkele rol in ons denken mag spelen. Op die manier redenerend is God nog de schuld van alles: Waarom heeft Hij de zonde niet tegen gehouden, zo redeneren we dan!

Opgepast dus om verkeerd over God te denken. Ondertussen is het wel waar dat God geweten heeft hoe het zou lopen. Hij wist ook dat Kain zijn broer zou doden. Maar wat Kain betreft moeten we slechts bedenken dat God Kain ernstig heeft gewaarschuwd. Hij wist dat het volk in ballingschap zou gaan. Maar wat het volk betreft moeten we in onze gedachten houden het eenvoudige feit dat God het volk van te voren gewaarschuwd heeft. En bij de waarschuwingen altijd ook de belofte: Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? Genesis 4:7a. God wist dat het volk der belofte de Messias zou verwerpen. Maar hoe ernstig heeft Hij door middel van Johannes de Doper gewaarschuwd dat een ieder die de Zoon ongehoorzaam is, het leven niet zal zien in der eeuwigheid, Johannes 3:36. Maar, nog eens, al die waarschuwingen gingen gepaard met de belofte: Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, ook weer Johannes 3:36.

Het is dus beter ons bij die dingen te houden in alle eenvoudigheid. Wat weet een mens van de verborgen dingen in Gods raadsbesluiten? Laten we ons houden aan de ons geopenbaarde dingen.

als hij opnieuw in de staat der rechtheid mag verkeren? Dan dient de verlost mens de Heere toch ook gewillig? Loopt die gewilligheid geen gevaar opnieuw in onwilligheid te veranderen? Het antwoord moet zijn: nee! Om verschillende redenen. Allereerst is daar de boze geest met zijn verleidingen niet meer. In de tweede plaats wordt de mens dan volmaakt en eeuwig geleid door de Heilige Geest, de Geest van Christus. De verlost mens draagt het beeld van Christus en is Hem in alles gelijk. Luister maar: Onze wandel is (nu) in de hemelen, waaruit wij de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus. Die ons (nu) vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan Christus' heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen aan Zichzelf kan onderwerpen, Filippiensen 3:21. Met andere woorden: de mens verkeerde voor de val in een staat waaruit hij vallen kon. Maar door Christus' volmaakte werk kom ik in een staat waarin ik niet meer vallen kan. Dank zij de opstandingskracht van Christus. Dank zij Gods onwederstandelijke genade. Dank zij de roeping en verkiezing die onberouwelijk zijn. Het is Augustinus die het heel treffend heeft verwoord: Eerst verkeerde de mens in de staat van een posse non peccare (een kunnen niet zondigen). Na de val kwam hij in de ellendige toestand terecht van een non posse non peccare (een niet kunnen niet zondigen). Straks zal het uit genade zijn een non posse peccare (een niet kunnen zondigen). U begrijpt de woordspeling in het latijn, vertaald en het nederlands. Er is ons (nog) veel verborgen. Maar dat dit gebeuren zal is zeker, want God heeft het ons geopenbaard. Voor ons blijft het gebed over en geve de Heere het u en mij: HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als vanouds, Klaagl. 5:21. Intussen hartelijk bedankt voor de vraag! Ik hoop dat ik u een beetje kon helpen!

K. Hoefnagel

Hoe zal het echter op de nieuwe aarde zijn? Als de mens in de staat der rechtheid vallen kon, kan dat dan niet

**INTERKERKELIJKE JONGERENAVOND OVER NOORD-KOREA:
'LICHT IN DE DUISTERNIS'**

Angst. Onderdrukking. Onrecht. De nacht in Noord-Korea is verstikkend. Maar, er is ook goed nieuws! Ontdek op de jongerenavond van vrijdag D.V. 15 juni 2018 hoe het Evangelie licht brengt op de meest duistere plek op aarde.

Tijdens deze avond zal zuster Goo uit Noord-Korea haar aangrijpende verhaal vertellen. Zij woonde jarenlang als geheim christen in Noord-Korea. Daarnaast zal Eric Foley spreken. Hij werkt al jaren onder Noord-Koreanen. Hij geeft tijdens de avond een beeld van de huidige situatie van christenen in Noord-Korea.

De jongerenavond wordt gehouden op vrijdag 15 juni 2018, van 20:00 uur tot 22:00 uur (inloop 19:30). Locatie is 'De Bron', Maasstraat 1 in Hardinxveld-Giessendam.

De avond wordt georganiseerd door Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) in samenwerking met Hervormd Jeugdwerk (HJW), Landelijk Contact Jeugdwerk (LCJ), Hersteld Hervormde Jeugdwerkorganisatie (HHJO), Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten (JBG), Kom Ook Groep, Geloofstoerusting en Puntuit.

Ga voor aanmelden en meer informatie naar www.sdok.nl/jongerenavond.

ZENDINGSDAG OP 18 JULI 2018 IN ELBURG

Gewijzigde ocatie: Locatie: kerkgebouw Vrije Evangelische Gemeente(VEG) aan de Boterbloem 15 te Elburg

Aanvang s' morgens: 10.30 uur

Opening; ds.J.de Bruin (die inhoudelijk speciaal voor kinderen/ jongeren zal spreken)

Ds. A. van Heteren – URK

Aanvang s' middags: 14.00 uur

Ds.D.Heemskerk – Oude Kerk aan de IJssel

Ds.A.A.Egas – Damwoude

Sluiting: ds.J.de Bruin

Er is ruime parkeergelegenheid. Onze vrouwenvereniging, stichting Timotheus e.a. + een boekentafel van mevrouw Aleman(SEZ) zullen hun waar proberen te verkopen. Koffie/thee en brood/koeken zijn verkrijgbaar.

KERKHISTORISCHE WANDELING MIDDELBURG

Kerkhistorische wandeling met herinneringen aan dominee Smijtegelt D.V. op donderdag 21 juni. Start voor het oude stadhuis op de Markt om 15.00 uur. De wandeling met gids voert langs oude kerken en hun bewogen geschiedenis.

Opbrengst (vrijwillige bijdrage) is bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Groepen op afspraak.

Anmelding: P.C. Beeke, p.c.beeke@kliksafe.nl / 0118-633828

BOEKBESPREKINGEN

R.M. McCheyne, Zonder geld en zonder prijs, gebonden, 72 blz., € 10,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 6011.

Dit boekje bevat overdenkingen rondom het Heilig Avondmaal. Het is samengesteld door J. Kranendonk- Gijssen uit de geschriften van McCheyne (1813-

1843). Avondmaalgangers dienen de afgoden weg te doen. We lezen daarover behartenswaardige zaken op blz. 63 t/m 65 "Eigengerechtigheid is de allerergste afgod die uw hart verontreinigt. Het is een afgod die wij als mens het meest liefhebben, maar die door God het meest wordt gehaat. U zult zich er iedere keer weer toe aangetrokken voelen. U streeft er immers altijd naar in uzelf iets te zijn voor God. U wilt Zijn liefde verkrijgen door uw zonden gering te achten, of door uw berouw, uw tranen en uw gebeden; of door uw vertrouwen te stellen op het vervullen van uw godsdienstplichten, uw gemoedsstemming, uw deugden of het werk van de Geest in uw hart. Houd u toch verre van deze valse christussen. Jaag de heiligmaking na met al wat in u is, maar stel de heiligmaking niet in de plaats van Christus. Deze afgod is van God bijzonder gehaat omdat hij zich in de plaats van Christus stelt. Hij wordt verheven op de troon van Christus. Net zoals de Mariaverering de gruwelijkste soort van afgoderij is omdat Maria daardoor in de plaats van Christus gesteld wordt, zo is eigengerechtigheid de afgod die God het meest verafschuwt. Want hij ontroofd Christus de eer, die Hem volgens het recht toekomt. Verbrijzel de afgod van eigengerechtigheid, geliefden. Roei hem voor altijd uit in uw binnenste. Het afgodsbeeld van eigengerechtigheid lijkt wel op het gesneden beeld dat Manasse oprichtte in de tempel. Wat denkt u dat Manasse gedaan heeft toen hij terugkwam in Jeruzalem nadat God zijn hart had vernieuwd? Zal zijn eerste gang niet geweest zijn naar de tempel? Zal hij het voorhangsel niet weggeschoven hebben en het afgodsbeeld terneer geworpen hebben? Ga heen, en doe gij desgelijks. Als u de liefde van God kent – in een gerechtigheid zonder werken - waarom zou u dan terugkeren tot die verfoeilijke afgod? De Heere zegt: 'Wat heb ik meer met de afgoden te doen?'"

Jonathan Edwards, Als je jong bent, Overdenkingen voor jongeren, paperback, 144 blz., € 12,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 6479.

In dit boek treffen we twaalf overdenkingen aan die Jonathan Edwards speciaal voor jongeren heeft geschreven. Rechtstreeks, eerlijk en naar Gods Woord benadert hij de jongeren. Een goed boek om aan onze jongeren cadeau te doen. Op blz. 14 lezen we: "Bedenk

ook eens wat voor vreugde een leven van leeg plezier je brengt. Wat levert dit aardse vermaak je op? Een wandel in de dienst en de vrees van God staat vreugde over aardse genoegens niet in de weg, maar alleen het buitensporig gebruik en het misbruik daarvan. Wat heb je aan zulke uitpattingen? Hoeveel fijner zou aardse vreugde zijn zonder de vrees voor de hel, de vrees voor de dood en de vrees voor Gods toorn. Hoeveel beter zou aardse vreugde zijn als we de blijken van Gods gunst ervaren. En hoeveel heerlijker zou deze aardse vreugde kunnen zijn, als je mag delen in de grootste vreugde." Jonathan Edwards wijst terecht op het gebruik van de middelen die de Heere geeft. We lezen daarover op de blz. 32 en 33: "Probeer alle mogelijke middelen te gebruiken die je gedachten bij deze zaken kunnen bepalen en ervoor kunnen zorgen dat je er veel aan denkt. Ik zal er enkele noemen. 1. Luister aandachtig naar de prediking van het Woord. Gods Woord is het grote middel dat God heeft gegeven om ons te onderwijzen, te vermanen en wakker te schudden. Je kunt geen zegen op de prediking verwachten als je onverschillig luistert. Dan is er eerder het gevaar dat de preek schadelijk zal zijn. Probeer het toch: als je voortdurend aandachtig luistert, mag je hopen dat de prediking je zal doen ontwaken. 2. Laat het verborgen gebed niet na. Bidden is niet alleen een absolute plicht, maar kan je ook bewaren voor zonde. 3. Ga veel om met hen die God vrezen en met anderen die diep bezorgd zijn over hun zaligheid. Als we alleen zijn, denken we vaak na over de dingen waarover we gesproken hebben. Het zien van de bezorgdheid van anderen kan ons ook bezorgd maken. Wat het gesprek met hen ons laat zien, wordt al gauw in ons weerspiegeld. Dat gesprek kan ons ervan overtuigen dat ze echt God vrezen en ons met een vurig verlangen vervullen om ook zo te zijn. 4. Ik wil jullie ook de raad geven om in besloten kring godsdienstige bijeenkomsten te beleggen. Laten jongeren elkaar niet ontmoeten om te drinken of plezier te maken, maar van tijd tot tijd bij elkaar komen om te lezen, tot God te bidden en samen de zaligheid te zoeken. Dat zal zeker een krachtige aansporing zijn om aan hun zaligheid te denken. Dat zou heel goed voor hen zijn. Het is de beste manier waarop ze elkaar kunnen helpen."

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 19 juni 2018, dus over drie weken. Kopij graag binnen donderdag 7 juni.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechthzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

 H. de Jongh	 D.D.E. Meliester	 M.K. Ligthart	 A.J. van Lieburg
--	---	--	---

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 26,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 27,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

HARKES
Begrafenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

INTERVIEWBUNDEL 100 JAAR SGP

Een levend getuigenis, bekende SGP'ers spreken zich uit over verleden, heden en toekomst van de partij. O.a. J.T. van den Berg, M.F. van Leeuwen, W. Pos, P. Schalk, C.G. van der Staaij, C. Stoffer, P. Verhoeve, B.J. van der Vlies, L. van der Waal en B. Belder. Daarnaast zijn er bijdragen opgenomen van de Kamerleden Arib, Asscher, Buma, Dijkhoff, Krol, Pechtold, Segers, Voortman en Wilders.

220 pagina's **€ 14,95**

Bestellen: Adriaan van Belzen, 0342-421031
of belzen@filternet.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

WAT TE DOEN BIJ EEN STERFGEVAL?

CHRISTELIJKE
BEGRAFENISONDERNEMING
JANSSEN

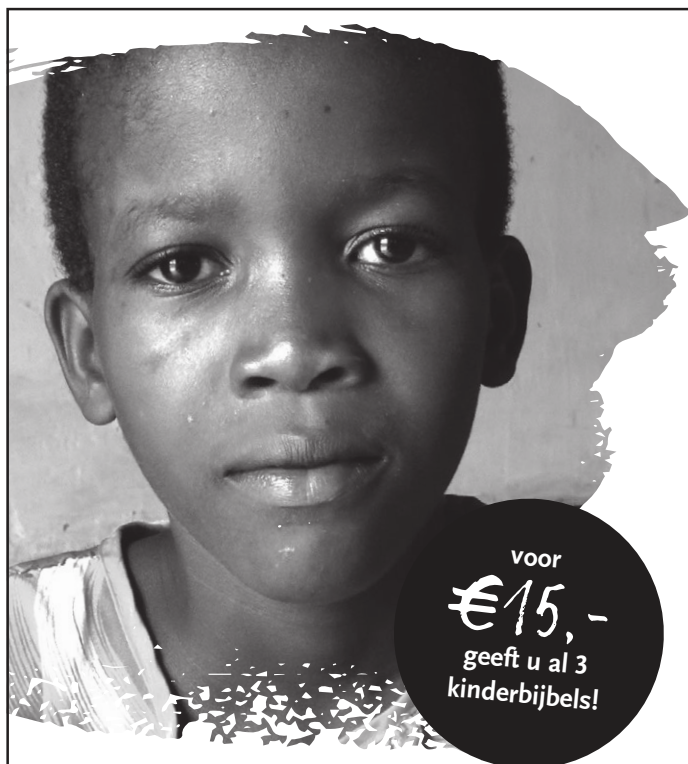
Kijk voor onze tarieven en wilsbeschikking op onze website cbjanssen.nl.

Apeldoorn
055 204 1003

Nunspeet
0341 209 001

Rijssen
0548 209 011

De waterkamer 50, 7325 HW Apeldoorn
info@cbjanssen.nl www.cbjanssen.nl

voor
€15,-
geeft u al 3
kinderbijbels!

Help een kind als Ernestine aan eten en Bijbels onderwijs!

Ernestine uit Malawi is tien. Ze is straatarm en woont in een schamel hutje. Ze zorgt al jaren voor haar twee broertjes. Vaak eten ze maar één keer per dag. Het is haar droom om juf te worden en kinderen over de Heere Jezus te vertellen. Daarom wil ze graag naar school! Helpt u kinderen als Ernestine met voedsel, kleding, medische zorg en (Bijbels) onderwijs?

**Maak uw bijdrage over op
IBAN NL74 RABO 0335 3074 50**

t.n.v. Stichting Stéphanos
of doneer online!

Stéphanos
www.stephanos.nl

Algemeen nut
begrijpende fondatie
ANBI

Presentatie? 06 - 301 671 72 of voorlichting@stephanos.nl